

36

OGRODY ZABYTEKOWE WOJEWÓDZTWA RZESZOWSKIEGO

MiejscowośćSielec.....

Powiatprzemyski.....

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK W PRZEMYSŁU
Sekcja Przyrodnicza

OpracowałDr Jerzy Piórecki.....

Dokumentacja fotograficznaMgr inż J.Wojciechowski.....

Rok wykonania dokumentacji1975.....

Miejsce przechowywania dokumentacji
Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Przemysłu Urząd Wojewódzki
w Rzeszowie — Biuro Dokumentacji Zabytków Ministerstwo Kul-
tury i Sztuki w Warszawie — Zarząd Ochrony Zabytków

SIP Przem 2747-75 1000 Fp 46-214

1694



ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244

Nr inw. 1694

Nr inw. 1694
BIBLIOTEKA
Zarządu Ochrony i Konserwacji Zespołu Pałac.-Ogród.
Muzeum Narodowego w Warszawie
ul. Szwoleżerów Nr 9, tel. 29-67-78

METRYCZKA PARKU – OGRODU

1	Adres	miejscowość (dzielnica, ulica nr posesji) Sielec	Urząd gminy Przemyśl	powiat Przemyśl	województwo rzeszowskie
2	Nazwa parku	aktualna Park podworski dawna			
3	Rodzaj parku i stan jego zachowania	Park krajobrazowy, stan zachowania średni			
4	Czas powstania	Początek XX wieku			
5	Położenie parku	Na wierzcholinie oraz na lekkim skłonie stoku			
6	Powierzchnia parku	ogółem ha 3 w tym wód w ha 0,20	czy są na niej budynki i jakie Pałac z pocz. XX wieku		
7	Użytkownik parku	PGR Nehrybka			
8	Czy jest w rejestrze	data i nr rejestru			
9	Istniejące dokumentacje (data i autor)	pomiar sytuacyjno-wysokościowy		inwentaryzacja zieleni	
		studium historyczne		założenia techniczno-ekonomiczne	
		techniczne, branżowe dokumentacje i ekspertyzy			
10	Przeprowadzone dotychczas remonty				

sip przem 2745-75 1000 Fp 46-215

BIBLIOTEKA
 Zbiórka i konserwacja Kasp. Park. Ogrod.
 Nr 1694
 ul. Szwolężerów Nr 9, tel. 621-62-41

ARCHIWUM
 OŚRODEK OCHRONY
 ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
 ul. Szwolężerów 9 tel. 621 62 41 w. 244

Nr inw. 1694

I. Krótka analiza historyczna

1. Ewolucja układu przestrzennego.

Park rozplanowany w pocz. XX w. bez wcześniejszych faz rozwojowych Centralne miejsce w parku zajmuje dwór /ryc 4./. Park rozplanowany jest na rzucie prostokąta z przylegającym do parku ogrodem użytkowym tj. sadem i warzywnikiem. Sad i warzywnik otoczony częściowo szpalerem drzew wysokich /lipa, topola włoska, czerecha, grochodrzew, nadto głożiem/. Kwatery drzew owocowych zachowane nadto fragment stawu raczej o znaczeniu gospodarczym niż krajo-
brazowym. Sieć drogowa w parku pochodzi z lat 60-tych XX w. i biegnie wzdłuż głównej osi przecinając park środkiem po bokach drogi głównej usytuowany jest barak mieszkalny /ryc 3./ oraz dwór. Budynek gospodarczy wybudowany został w okresie II wojny światowej i nie posiada zaplecza gospodarczego /stodoły, magazyny itp./. Pierwotnie jak i również obecnie był to budynek mieszkalny wraz z niewielkim parkiem. Główny zaś ośrodek gospodarczy położony jest w odległości 1 km tj. w Nehrybce. Wy daje się iż pierwotne rozplanowanie dróg parkowych i zbiorowisk roślinnych charakteryzowało się dużą prostotą jakkolwiek w centralnej części parku /od strony fasady ogrodowej dworu/ zachowana jest duża powierzchnia zajęta pierwotnie przez łąkę kwietną. Od strony frontonu brak elementów dotyczących podjazdu pod dwór jak również śladów gazonu.

2. Stare plany. Rozplanowania ogrodów na mapie katastralnej nie odnaleziono. Zachowane są granice parku na mapie katastralnej pochodzące z lat 30-tych XX w. Szkic terenowy pochodzi z r.1975

II. Charakterystyka stanu istniejącego

1 . Układ przestrzenny

Układ przestrzenny zachowany z pierwszej fazy tj. z pocz.XX w. W układzie kompozycji roślinnych zupełnie brak późniejszych nawarstwień z wyjątkiem zmian dotyczących sieci drogowej jak również ulokalizowania nowych budynków /ryc 3 i 4./. Dwór pochodzi z pocz.XX w. Park nie ogrodzony, od strony elewacji ogrodowej dworu pozostałe nienaruszone wnętrza parkowe użytkowane obecnie w formie trawników. W najbliższym otoczeniu dworu uległy tylko zniszczeniu nasadzenia z krzewów oraz nie zachowały się ogrody różane i łąki kwietne. Park częściowo ogrodzony. Główne bramy wjazdowe nie zachowane jakkolwiek wjazdy do parku /ryc 1./ zachowane na tym samym miejscu.

2. Inwentaryzacja dendrologiczna

- A¹
- Lipa szerokolistna
 - Lipa drobnolistna
 - Dąb szypułkowy
 - Dąb szypułkowy odm. piremidałna
 - Brzoza gruczołkowata
 - Brzoza papierowa
 - Grochodrzew
 - Topola biała
 - Topola osika
 - Topola piremidałna
 - Topola czarna
 - Klon polny
 - Klon jawór
 - Klon zwyczajny
 - Kasztanowiec biały
 - Kasztanowiec gładki
 - Wierzba krucha
 - Modrzew europejski
 - Czeremcha pospolita
 - Buk pospolity
 - Czereśnia ptasia
 - Wiąz wyniosły
 - Swierk pospolity
 - Grab pospolity
 - Orzech włoski
 - Jabłoń domowa
 - Grusza pospolita
 - Sliwa kaukaska
 - Sliwa domowa

3. Analiza stopnia zachowania układu za bytkowego

Najcenniejszym elementem są zbiorowiska parkowe oraz jednolita faza rozplaniania parku nadto dwór zachowany w dobrym stanie. Granice parku nie uległy zapewne zmianom od początku rozplanowania parku. W składzie florystycznym nie wiadomo czy występowały bogatsze elementy jakkolwiek z uwagi na okres założenia parku należałoby się spodziewać. Obecnie uboga lista gatunkowa drzewostanu niezależnie od jego struktury wiekowej oraz stopnia zachowania jest jednym z najcenniejszych elementów.

4. Rola obiektu w krajobrazie.

Park położony jest na przedmieściu m.Przemyśla. Ponieważ otoczony jest gruntami ornymi /w pobliżu parku brak zabudowy/ widoczny jest obiekt z głównych dróg dojazdowych do miasta tj. od strony szosy dobromilskiej i hyrowskiej linii kolejowej. Obiekt jest również widoczny ze Wzniesienia w Przemyśle a więc z głównych osi krajobrazowych m.Przemyśla. Niezależnie od uboższego składu florystycznego zbiorowiska parkowe spełniają ważną funkcję krajobrazową, rekreacyjną.

Nadto obiekt widoczny jest z fortu miejscowości Nehrybka tj. miejsca martyrologii narodu polskiego /obozy jenieckie: rosyjski włoski i ludności polskiej/.

III. Wnioski

1. Granica ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmuje park w granicach starodrzewia wraz z ogrodami użytkowymi tj. warzywnikiem i sadem owocowym.

Granica ochrony krajobrazowej obejmuje teren przedpola parku tj. pomiędzy linią kolejową Przemyśl-Chyrów oraz miejscowością Nehrybka zwłaszcza fort w Nehrybce i zakładami przemysłowymi.

Strefa ochrony krajobrazowej użytkowana jest przez grunta orne w związku z tym należałoby w przyszłości utrzymać główne osie wiadokowe na teren parku.

3. Z uwagi na niewielką powierzchnię parku oraz jego znaczenie /stosunkowo młoda faza rozwojowa/ należałoby wykonać pełną dokumentację nadto usunąć z terenu parku baraki oraz ogródki warzywne /ryc 3./.
- Wzdłuż głównej drogi dojazdowej należałoby usunąć rowy odwadniające które podobnie jak drogę dojazdową zniekształciły wnętrze parkowe zwłaszcza od strony frontonu oraz od strony elewacji ogrodowej dworu.
 - Na terenie parku nie należałoby lokalizować budynków o charakterze gospodarczym jak również innego typu.
 - Użytkownik parku tj. PGR stać na wykonanie nie tylko pełnej dokumentacji ale również na nowe urządzenia. W planie urządzeniowym parku należałoby uwzględnić większą ilość krzewów zwłaszcza szpilkowych.

S i e l e c

Diagram wartości

1. Założenia przestrzenne zachowane	3
2. Założenia przestrzenne o znaczeniu historycznym	3
3. Założenia wodne istniejące	1
4. Założenia wodne o znaczeniu historycznym	2
5. Założenia ziemne o znaczeniu obronnym /zachowane/	0
6. Założenia ziemne o znaczeniu historycznym	0
7. Wartość krajobrazowa ogrodów	5
8. Otoczenie krajobrazowe ogrodów	5
9. Wartość zachowanego drzewostanu	2
10. Udział gatunków obcych	0
11. Zachowany układ kompozycji roślinnych o znac.hist.	5
12. Dwory i inne budynki o znaczeniu hist.-architekt.	5
13. Drzewa pomniki	0
14. Drzewa i inne gatunki o znaczeniu hodowlanym	2
15. Zachowany układ sieci drogowej	2
16. Czytelne ślady sieci drogowej	3
17. Zachowane ogrody użytkowe /warzywniki i sady owocowe/	10
18. Zachowany układ przestrzenny ogrodów warzywnych	10
19. Zachowane resztki poleśne	0
20. Dąbrowy o pochodzeniu naturalnym	0
21. Związek z postaciami historycznymi	0
22. Adaptacja terenu pod nowe budownictwo	10
23. Rzeźba parkowa	0

Razem pkt.

68

IV. Wykaz rycin i dokumentacja fotograficzna

Ryc 1. Sielec 1975. Szkic terenowy wyk. B.Konopka

Ryc 2. Sielec 1975. Altana drzewna z lipy od strony sadu owocowego
/górną część parku/

Ryc 3. Sielec 1975. Centralna część parku starodrzew na obrzeżu
parku oraz budynek /barak/ mieszkalny, wybudowany po r.1960

Ryc 4. Sielec 1975. Centralna część parku. Fragment dworu. Poniżej
są dworu stajnia i obora zarazem. Nadto zadrzewienia z kasztanowca i lipy w pobliżu dworu.

Ryc 5

Fot. Janusz Wojciechowski. Negatywy w posiadaniu TPN w Przemyśle

BIBLIOTEKA
Zam. Wydziału Nauk i Human. Pol. Ogrod.
ul. Szwajcarska Nr 9. tel. 49-67-78
Wł. Szwajcarska



Ryc. 2



Ryc. 3



Ryc. 4

First plan 2-4 foto